CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

| | |
|---|---|
| *Rodzaj dokumentu:* | **Zasady oceniania rozwiązań zadań** |
| *Egzamin:* | **Egzamin maturalny** |
| *Przedmiot:* | **Język angielski** |
| *Poziom:* | **Poziom podstawowy** |
| *Formy arkusza:* | EJAP-P0-100, EJAP-P0-200, EJAP-P0-400, EJAP-P0-Q00, EJAP-P0-Z01 |
| *Termin egzaminu:* | 22 sierpnia 2023 r. |
| *Data publikacji dokumentu:* | 24 sierpnia 2023 r. |

## Rozumienie ze słuchu

### Zadanie 1.

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024[1] | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | |
| 1.1. | II. Rozumienie wypowiedzi.<br>*Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].* | 2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje. | T |
| 1.2. | | | F |
| 1.3. | | | F |
| 1.4. | | | T |
| 1.5. | | | F |

### Zadanie 2.

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | |
| 2.1. | II. Rozumienie wypowiedzi.<br>*Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].* | 2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu. | B |
| 2.2. | | 2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu. | F |
| 2.3. | | 2.1. Zdający określa główną myśl tekstu. | E |
| 2.4. | | 2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi […]. | D |
| 2.5. | | 2.1. Zdający określa główną myśl tekstu. | A |

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r., poz. 1698).

**Zadanie 3.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | |
| 3.1. | II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].* | 2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje. | B |
| 3.2. | | | A |
| 3.3. | | | A |
| 3.4. | | | C |
| 3.5. | | 2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi. | C |

**Rozumienie tekstów pisanych**

**Zadanie 4.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | |
| 4.1. | II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].* | 3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu. | F |
| 4.2. | | | E |
| 4.3. | | | D |
| 4.4. | | | A |

**Zadanie 5.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | |
| 5.1. | II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].* | 3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu. | A |
| 5.2. | | 3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje. | B |
| 5.3. | | 3.1. Zdający określa główną myśl tekstu. | C |

**Zadanie 6.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | |
| 6.1. | II. Rozumienie wypowiedzi.<br>*Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].* | 3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje. | A |
| 6.2. | | | D |
| 6.3. | | | B |
| 6.4. | | | D |
| 6.5. | | 3.1. Zdający określa główną myśl tekstu. | B |

**Zadanie 7.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | |
| 7.1. | II. Rozumienie wypowiedzi.<br>*Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].* | 3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. | E |
| 7.2. | | | A |
| 7.3. | | | B |

**Znajomość środków językowych**

**Zadanie 8.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | |
| 8.1. | I. Znajomość środków językowych.<br>*Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].* | 1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […]. | B |
| 8.2. | | | A |
| 8.3. | | | B |
| 8.4. | | | C |
| 8.5. | | | C |

**Zadanie 9.**

| Zadanie | Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 | | Poprawna odpowiedź |
|---|---|---|---|
| | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | |
| 9.1. | I. Znajomość środków językowych.<br>*Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].* | 1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […]. | C |
| 9.2. | | | B |
| 9.3. | | | B |
| 9.4. | | | A |
| 9.5. | | | C |

**Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.**
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

## Wypowiedź pisemna

**Zadanie 10.**

**W czasie wakacji wybrałeś(-aś) się ze swoim bratem w podróż po Polsce kamperem. W e-mailu do kolegi z Anglii:**

- **wyjaśnij, dlaczego zdecydowaliście się na podróż kamperem**
- **opisz, w jaki sposób przygotowaliście się do tej podróży**
- **zrelacjonuj niespodziewane spotkanie, które miało miejsce w trakcie podróży**
- **zachęć kolegę do wspólnej podróży kamperem w przyszłym roku.**

**Ogólne wymagania egzaminacyjne**

*I. Znajomość środków językowych.*
*Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*

*III. Tworzenie wypowiedzi.*
*Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi […] pisemne.*

*IV. Reagowanie na wypowiedzi.*
*Zdający […] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej […] pisemnie.*

**Szczegółowe wymagania egzaminacyjne**

*1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […];*
*5.2. Zdający opisuje wydarzenia życia codziennego i komentuje je;*
*5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości […];*
*5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje […];*
*7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia;*
*7.6. Zdający wyraża swoje […]intencje, preferencje, życzenia […].*
*8.3. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

***Treść***

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

| Do ilu podpunktów zdający się odniósł? | Ile podpunktów rozwinął? | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 4 | 3 | 2 | 1 | 0 |
| 4 | 4 p. | 4 p. | 3 p. | 2 p. | 2 p. |
| 3 | | 3 p. | 3 p. | 2 p. | 1 p. |
| 2 | | | 2 p. | 1 p. | 1 p. |
| 1 | | | | 1 p. | 0 p. |
| 0 | | | | | 0 p. |

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

**Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści**

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu,
   b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację.
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia,
   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu

   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *have a problem, ask for help, stop driving pay a fine, build confidence, public transport* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą wyrażeń synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty.
9. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę)* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść, pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób; może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
    To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu, np. informując czytelników co postanowił zmienić w swoim życiu, zdający pisze *I eat five meals per day.* – taka odpowiedź nie jest akceptowana.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt niezrealizowany).
16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy…/ Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know how to solve the problem.*
17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną.

18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści.

**Zadanie 10.**

**W czasie wakacji wybrałeś(-aś) się ze swoim bratem w podróż po Polsce kamperem. W e-mailu do kolegi z Anglii:**

- **wyjaśnij, dlaczego zdecydowaliście się na podróż kamperem**
- **opisz, w jaki sposób przygotowaliście się do tej podróży**
- **zrelacjonuj niespodziewane spotkanie, które miało miejsce w trakcie podróży**
- **zachęć kolegę do wspólnej podróży kamperem w przyszłym roku.**

Hi Robert,
I'm writing to tell you about my trip around Poland in a camper van.

| • **wyjaśnij, dlaczego zdecydowaliście się na podróż kamperem** |
|---|
| *7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.* |
| Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający podaje przynajmniej jeden **powód/cel** podróży z wykorzystaniem kampera. Powód/cel może dotyczyć, np.<br>• preferencji, intencji, zainteresowań, opinii, oczekiwanych przyjemności, np. *We decided to do it because we love being independent.* (odniósł się)<br>• okoliczności, osób, wydarzeń, które miały wpływ na podjęcie tej decyzji, np. *A year ago my parents bought a camper van and allowed us to use it this year.* (odniósł się i rozwinął)<br>• zalet/korzyści jakie umożliwia podróż kamperem, np. *We decided to do it because campsites are cheaper than hotels.* (odniósł się); *Camper vans make it easy to travel with pets and we could take our dog.* (odniósł się i rozwinął); *Camper vans are like a moving home. They have everything you could need: a bed, a sofa and even a shower and a toilet.* (odniósł się i rozwinął);<br>Podany powód nie może wykluczać podróży kamperem. Jeżeli z kontekstu wynika, że zdający podróżował innym środkiem transportu niż kamper, to taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *We wanted to spend each day in a different place so every morning we travelled from town to town by train or bus.*<br>Spójniki „so", „because", nie są wymagane, jeżeli podane uzasadnienie jest naturalnym powodem wybierania się w podróż kamperem, np. *Travelling in a van gives the opportunity to stop and rest as needed. It's very convenient for us.* (odniósł się i rozwinął)<br>Nie jest wymagane użycie czasu przeszłego.<br>**Nie akceptuje się** odpowiedzi, w której zdający nie podaje powodu zdecydowania się na podróż kamperem, np.<br>– przedstawia opinie/wrażenia dotyczące odbytej podróży kamperem, np*. The trip was wonderful because whenever we saw something interesting we stopped*.<br>– opisuje/relacjonuje przebieg podróży kamperem, np*. Every morning we stopped to buy food and then prepared meals in our van. We never visited any restaurant*. |

| nie odniósł się | odniósł się | odniósł się i rozwinął |
|---|---|---|
| The trip was amazing. | We decided to travel this way because of the freedom camper vans bring. | It's the best way to travel cheap and you can also prepare your own meals whenever you like. |
| Each day we jumped into the van at 6 am and stopped every two hours I like swimming. | We did it because driving is cheaper than flying. | We did it because driving is better than flying and we could travel with our dog. |

- **opisz, w jaki sposób przygotowaliście się do tej podróży**

*5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości […].*

**Należy uznać** każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyjaśnia, w jaki sposób przygotowywał/przygotowywali się do podróży kamperem. Za opis przygotowania się do podróży kamperem uznaje się odniesienie do przynajmniej **jednej czynności**, która miała miejsce przed rozpoczęciem podróży i była związana z przygotowaniami. Przygotowania mogą dotyczyć, np.

- planu/celu podróży, wyboru trasy, poszukania informacji o regionie, np. *We planned to go to the south of Poland and found 8 cities to visit in 8 days*. (odniósł się i rozwinął)
- zaopatrzenia się i/lub spakowania niezbędnych rzeczy, np. ubrań, produktów spożywczych, apteczki, środków czystości, dokumentów, np. *To be well prepared for the trip we bought some light clothes for the day and warmer ones for the night*. (odniósł się i rozwinął)
- wyboru kampera i/lub zadbania o jego stan techniczny, wyposażenie, np. *We tidied up the camper.* (odniósł się)

Uznaje się czynności/działania, których zdający i/lub jego brat nie wykonywali osobiście **pod warunkiem**, że z pracy jednoznacznie wynika, że przedstawione czynności wykonywane przez inne osoby dotyczyły przygotowań zdającego i/lub jego brata do podróży kamperem, np. *Our father is a car mechanic so he checked if our rented camper van did not need repair*. (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający pisze o

- przygotowaniach do podróży, ale nie kamperem,
- przygotowaniach do podróży, która dopiero się odbędzie,
- przygotowaniach do podróży zagranicznej,

to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *We wanted to feel safe so we booked train tickets two months before the trip.* (R→O)
*I'll have to buy a new rucksack.* (O→NO); *We don't speak Italian, so we bought a phrase book.* (O→NO)

Wymagane jest użycie **czasu przeszłego**.
Jeżeli zdający przedstawia czynności/działania dotyczące przygotowania się do podróży kamperem, ale **używa czasu teraźniejszego**, to taka realizacja tego podpunktu polecenia

kwalifikowana jest <u>na poziom niższy</u>, np*. My brother prepares the list of things we have to take and asks me to pack them into a bag.* (R→O)

| **nie odniósł się** | **odniósł się** | **odniósł się i rozwinął** |
|---|---|---|
| We'll start the trip on Monday next week.<br><br>In order not be hungry I buy snacks. | To feel safe, we downloaded some maps.<br><br>Our parents helped us to rent a camper van. | To feel safe, we downloaded maps and packed a paper map just in case.<br><br>A month before the trip we started to look for the best places to park the van for free. |

- **zrelacjonuj niespodziewane spotkanie, które miało miejsce w trakcie podróży**

*5.2. Zdający opisuje wydarzenia życia codziennego i komentuje je.*
*5.9. Zdający opisuje doświadczenia swoje […].*
*7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*

**Należy uznać** każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający relacjonuje **przebieg** niespodziewanego spotkania. Za relacjonowanie przebiegu spotkania uznaje się odniesienie do przynajmniej **jednej czynności**, która miała miejsce w trakcie spotkania i/lub **opisanie, co się wydarzyło** w trakcie tego spotkania, np. *One day we met a famous football player. He gave us sport T-shirts and a football*. (odniósł się i rozwinął)

Jako niespodziewane spotkanie akceptowane jest przypadkowe zobaczenie kogoś/jakiegoś zwierzęcia, natknięcie się na kogoś/jakieś zwierzę, a także np. na zebranie, zjazd czy imprezę, np. *We went to the park and saw there was a concert there*. (odniósł się)

Nie jest wymagane poinformowanie, że przypadkowe spotkanie miało miejsce w trakcie podróży kamperem **pod warunkiem**, że z kontekstu pracy jasno wynika, że spotkanie miało miejsce, gdy zdający podróżował kamperem.

Samo poinformowanie, że (w trakcie podróży kamperem) miało miejsce niespodziewane spotkanie, **nie jest traktowane** jako <u>realizacja tego podpunktu polecenia</u> oraz <u>nie jest elementem rozwijającym</u>. *During our trip, there was an unexpected meeting*. (nie odniósł się).

Przedstawienie
- opinii/wrażeń/reakcji
- informacji o okolicznościach przypadkowego spotkania, które miało miejsce w trakcie podróży kamperem
- zalet/korzyści uzyskanych dzięki temu spotkaniu

jest traktowane jako <u>element rozwijający</u> **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wskazuje co się działo/wydarzyło w trakcie takiego spotkania, np. *After the first night spent in a van we woke up very early, opened the door and saw a bear sleeping in front of the van.* (odniósł się i rozwinął)

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający relacjonuje przypadkowe spotkanie, którego był świadkiem / które zaobserwował w trakcie podróży kamperem, np. *We saw a group of people running in the park.* (odniósł się)

Jeżeli zdający relacjonuje przebieg spotkania, które miało miejsce w trakcie podróży kamperem, ale nie było to spotkanie przypadkowe tylko zaplanowane, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *While planning the trip we promised our uncle to meet him and we did it. We spent with him the whole night.* (R→O)

Wymagane jest użycie **czasu przeszłego.** Jeżeli zdający realizuje ten podpunkt polecenia używając czasu teraźniejszego, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy.

**Nie akceptuje** się odpowiedzi, w której zdający stwierdza, że nie było żadnego przypadkowego spotkania, np. *During the whole trip we were alone. We didn't meet anybody.*

| **nie odniósł się** | **odniósł się** | **odniósł się i rozwinął** |
|---|---|---|
| My mother told me to go and see uncle Tom.<br><br>I meet my girlfriend every day. | During the trip we met a pop star.<br><br>We saw Michael Brown. | In one of the towns, we met street performers and went for lunch with one of them.<br><br>One day we met my friend. We swam in the sea and saw big fish |

- **zachęć kolegę do wspólnej podróży kamperem w przyszłym roku.**

*7.6. Zdający wyraża swoje […] intencje, preferencje, życzenia […].*

**Należy uznać** każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający zachęca kolegę do wspólnej podróży kamperem w przyszłym roku (niekoniecznie w Polsce).

Akceptowane są różne sposoby zachęcenia kolegi do wzięcia udziału we wspólnej podróży kamperem. Nie jest wymagane użycie wyrazów *zachęta, zachęcać*, np. *Let's go together next time.* (odniósł się)

Nie jest wymagane poinformowanie, że wspólna podróż kamperem, do której zdający zachęca kolegę odbędzie się w przyszłym roku **pod warunkiem**, że z kontekstu pracy wynika, że będzie to kolejna/przyszła podróż.

Informacja, że podróż odbędzie się w przyszłym roku nie jest traktowana jako element rozwijający. *Why don't we go on a trip to Italy next year*? (odniósł się)

Jeżeli zdający zachęca kolegę
- do podróży kamperem w przyszłości, ale z kontekstu pracy nie wynika, że będzie to ich wspólna podróż,
- do wspólnej podróży, ale z kontekstu pracy nie wynika, że będzie to podróż kamperem

to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *You should go to the seaside next year.* (O→NO); *I think that travelling by train is much better than in a camper van. It's less tiring. Let's try it next year.* (R→O)

**Nie akceptuje** się odpowiedzi, w której zdający, zniechęca kolegę do wspólnej podróży kamperem w przyszłym roku, np. *But I don't want you to travel in a camper van with me next year. It will not be easy for you.*

| **nie odniósł się** | **odniósł się** | **odniósł się i rozwinął** |
|---|---|---|
| Trips in a camper van are very stressful. | Next year you should go with me. | Join me next year. I'm sure you'll be satisfied. Such trips are cheap and comfortable. |
| Do you have any ideas where to go next year? | Would you like to try travelling in a camper van with me? | Maybe we will go on such a trip together. You'll like it. Write me back soon. |

**Przykłady podane w powyższych tabelkach zaczerpnięto z prac zdających. Zachowano w nich błędy.**

***Spójność i logika wypowiedzi***

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

| | |
|---|---|
| **2 p.** | wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu |
| **1 p.** | wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu |
| **0 p.** | wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów |

**Dodatkowe uwagi dotyczące spójności**

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem.

- braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
- nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny).
- błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
- poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
- braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/ kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).

3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

### *Zakres środków językowych*

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **2 p.** | zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań |
| **1 p.** | ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości |
| **0 p.** | bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe |

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w Aneksie do Informatora, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej w roku szkolnym 2022/23 na poziomie **A2+** (w skali ESOKJ).
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

### *Poprawność środków językowych*

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **2 p.** | • brak błędów<br>• nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację |
| **1 p.** | • liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację<br>• bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji |
| **0 p.** | • liczne błędy często zakłócające komunikację<br>• bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację |

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

**Sposób oznaczania błędów**

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

| rodzaj błędu | sposób oznaczenia | przykład |
|---|---|---|
| błąd językowy (leksykalny, gramatyczny) | podkreślenie linią prostą | *Marek lubić czekoladę.* |
| błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu | znak √ w miejscu brakującego wyrazu | *Marek √ czekoladę.* |
| błąd ortograficzny | otoczenie wyrazu kołem | *Słońce gżeje.* |
| błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie | podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem | *Słońce gżać w lecie.* |
| błędy w spójności / logice | podkreślenie linią falistą | *Założyłem kurtkę bo było gorąco.* |

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

**Uwagi dodatkowe**

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.

4. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych, za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź lub wybrane podpunkty polecenia nie będą podlegały ocenie.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
   Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
    Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty.* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

**Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających**

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 January 2015* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki").
6. W liczbie wyrazów bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty.* – 4 wyrazy.